

ПРАВО ЗАПОСЛЕНОГ НА ДЕЛОТВОРНИ ПРАВНИ ЛЕК ПРОТИВ РЕШЕЊА О ОТКАЗУ УГОВОРА О РАДУ

Записник са седнице Школског одбора на којој је одлучено о приговору запосленог против решења уговора о раду, не може произвести правно дејство писмено израђеног и образложеног решења које се може побијати тужбом.

Из образложења:

"Одредбама члана 185. ст. 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писменом облику, и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку, као и да решење мора да се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог.

Према одредби члан 144. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 52/11 и 55/13) којим су уређене основе система прдшколског, основног и средњег образовања и васпитања, радни однос запосленог у установи престаје у складу са законом, на основу решења директора. Одредбама члана 145. истог закона, између осталог, прописано је: да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на приговор органу управљања, у року од 8 дана од дана достављања решења директора (став 1.); да је орган управљања дужан да донесе одлуку по приговору у року од 15 дана од дана достављања приговора (став 2.); да ће орган управљања решењем одбити приговор када утврди да је поступак доношења решења правилно спроведен и да је решење на закону засновано, а приговор неоснован (став 4.); да ако орган управљања не одлучи по приговору или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке, односно од дана достављања одлуке (став 7.).

Законом о основама система образовања и васпитања предвиђена је двостепеност у поступку одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, у које спада и тужена Гимназија, што подразумева и одлуку о престанку радног односа, односно отказа уговора о раду, а предмет тужбеног захтева у судском спору у циљу заштите повређеног права запосленог мора бити коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом приговора запосленог против првостепеног решења. Одлука о престанку радног односа и одлука донета поводом приговора запосленог могу бити предмет тужбеног захтева само ако су израђене у писменом облику, ако садрже образложење и поуку о правном леку и ако су достављене запосленом, зато што само такве одлуке омогућавају запосленом делотворно коришћење правних лекова. Уколико запосленом није достављена одлука по приговору у писменом облику, запослени се, сагласно члану 145. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања, може обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке.

Другостепени суд је закључио да је тужилац био дужан да тужбом тражи поништај првостепене и другостепене одлуке тужене, а да при томе није утврдио да ли је другостепена одлука израђена у писменом облику и да ли је достављена тужиоцу. У списима предмета постоји само записник са седнице Школског одбора тужене на којој је одлучивано о приговору тужиоца, али, по налажењу Врховног касационог суда, овај записник у односу на тужиоца не може производити правно дејство писмено израђеног и

образложеног другостепеног решења које се може побијати тужбом. Европски суд за људска права је у више одлука изнео став да непостојање образложења може проузроковати тешкоће приликом приступа суду ако спречава коришћење правних лекова због недовољних појединости у вези са основима на којима се заснива побијана одлука (нпр. у пресуди *Salov* против Украјине је утврђено да је непостојање образложене одлуке омело подносиоца представке да оспори одређена питања у жалбеном поступку, што је констатовано и у пресуди *Nadjinastassiou* против Грчке јер је подносиоцу представке пре подношења жалбе била достављена само скраћена верзија – резиме пресуде Војног апелационог суда).

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев2 2501/2017 од 26.10.2017. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 24.4.2018. године)